

1. ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥ BRAIN DRAIN

Μέσο: ΤΑ ΝΕΑ_ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

Ημ. Έκδοσης: . . .21/12/2019 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .21/12/2019

Σελίδα: 6

Innews AE - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>

Οι προτάσεις του ΣΕΒ για την επιστροφή στην Ελλάδα των 500.000 νέων

■ Ποιες παρεμβάσεις πρέπει να γίνουν για να αντιμετωπιστούν οι διαρθρωτικές αδυναμίες

Αντιστροφή του brain drain

Η επιστροφή των εκατοντάδων χιλιάδων επιστημόνων και ικανών συμπολιτών μας που μετανάστευσαν μαζικά πρέπει να γίνει εθνικός στόχος ενόψει των μεγάλων προκλήσεων της νέας εποχής. Οι μορφωμένοι νέοι και νέες αποτελούν το μεγαλύτερο κεφάλαιο της χώρας και η επιστροφή τους θα συμβάλει σημαντικά στην παραγωγική και αναπτυξιακή προοπτική της Ελλάδας.

Ο ΣΕΒ καταθέτει στον δημόσιο διάλογο δέσμη προτάσεων για την αντιστροφή του brain drain και τη μετατροπή του σε brain gain.

Περίπου 500.000 νέοι άνθρωποι υψηλών προσόντων και δεξιοτήτων εγκατέλειψαν τη χώρα την περίοδο 2008-2017. Εκτός από τις συνέπειες της κρίσης, αυτή η φυγή ελλειψώνει και τις διαρθρωτικές αδυναμίες της ελληνικής οικονομίας. Παράλληλα, δυσχεραίνει περαιτέρω τη δυνατότητα προσαρμογής και αντιμετώπισης των προκλήσεων της 4ης βιομηχανικής επανάστασης. Και αυτό γιατί η μετανάστευση αυτών των ανθρώπων συνδέεται και με τις ελλείψεις σε ανθρώπινο δυναμικό υψηλής εξειδίκευσης και με σύγχρονες δεξιότητες που αντιμετωπίζουν οι ελληνικές επιχειρήσεις.

Η αντιστροφή του brain drain είναι κρίσιμη, αλλά για να επιτευχθεί χρειάζεται να αντιμετωπιστούν οι διαρθρωτικές αδυναμίες. Οι τελευταίες περιλαμβάνουν, σύμφωνα με τις διαθέσιμες έρευνες, την έλλειψη αξιοκρατίας, τη διαφθορά, τις κακές ποιότητες κοινωνικές παροχές και τις κακές εργασιακές συνθήκες. Από την άλλη, μέσω της επιστροφής του ανθρώπινου δυναμικού που έχει εργαστεί στο εξωτερικό μπορούν να εισαχθούν γνώσεις και δεξιότητες που λείπουν από την ελληνική οικονομία.

Δύο άξονες

Οι παρεμβάσεις που προτείνει ο ΣΕΒ αφορούν δύο βασικούς άξονες:

Ο πρώτος αφορά τη γενική αναβάθμιση των παραγωγικών δυνατοτήτων μέσα από βελτίωση του επιχειρηματικού και επενδυτικού περιβάλλοντος. Για τον ΣΕΒ αυτό συνδέεται με την αύξηση του μεριδίου της βιομηχανίας στο 12% του ΑΕΠ, την παραγωγική μεγέθυνση, τον ψηφιακό μετασχηματισμό, τις επενδύσεις, την παραγωγή διεθνώς εμπορευσιμων προϊόντων, τη συμμετοχή σε διεθνείς αλυσίδες αξίας και εργαζόμενους με σύγχρονες γνώσεις και δεξιότητες. Βασική προϋπόθεση είναι επίσης η μείωση της φορολογικής επιβάρυνσης της εργασίας και του μη μισθολογικού κόστους που επηρεάζει υπέρμετρα τα εισοδήματα των μισθωτών του ιδιωτικού τομέα. Επισημαίνεται ότι το πολύ υψηλό μη μισθολογικό κόστος της παραγωγικής εργασίας αλλά και η υπερφορολόγηση (έως 65% του μισθού σε ασφαλιστικές εισφορές και φόρους) έχουν συμβάλει σημαντικά στην αύξηση του brain drain και αν δεν αντιμετωπιστούν πολύ δύσκολα θα δημιουργηθούν οι συνθήκες για την αντιμετώπιση του φαινομένου. Είναι επίσης αναγκαία η εφαρμογή στοχευμένων κλαδικών πολιτικών σε παραγωγικές δραστηριότητες υψηλής εξειδίκευσης. Για παράδειγμα, η

20 ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ BRAIN DRAIN

Ανάσχεση εκροών νεοεισερχομένων στην αγορά εργασίας	Ανάσχεση εκροών απασχολομένων και ανέργων	Ενθάρρυνση επαναπατριsmού (brain gain)
---	---	--

- 1 Συστηματική μέτρηση και παρακολούθηση φαινομένου του brain drain
- 2 Στοχευμένες πολιτικές για ανάπτυξη κλάδων υψηλής εξειδίκευσης
- 3 Στοχευμένες περιφερειακές πολιτικές
- 4 Μείωση της φορολογικής επιβάρυνσης της παραγωγικής εργασίας
- 5 Δημιουργία ελκυστικού εργασιακού περιβάλλοντος με σύγχρονα συστήματα διοίκησης ανθρώπινου δυναμικού (delaying, performance appraisal, performance related pay, training, employer branding, telework)*
- 6 Ανάπτυξη εταιρειών «τεχνοβλαστών» (spin-off) από τα πανεπιστημιακά ή ερευνητικά ιδρύματα
- 7 Θεσμικές παρεμβάσεις και κίνητρα που ενθαρρύνουν τη συνεργασία πανεπιστημίων - επιχειρήσεων (π.χ. βιομηχανικά διδακτορικά)
- 8 Θέσηση κινήτρων που ενθαρρύνουν τις επενδύσεις σε έρευνα και ανάπτυξη
- 9 Κλαδικά συμβούλια δεξιοτήτων σε κρίσιμους τομείς της οικονομίας
- 10 Αξιοποίηση εκροών Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών Αγοράς Εργασίας
- 11 Δημιουργία οικοσυστήματος καινοτομίας νεοφυών επιχειρήσεων (startups)
- 12 Δράσεις συμβουλευτικής και απόκτησης εργασιακής εμπειρίας από επιχειρήσεις (π.χ. ReGeneration)*
- 13 Αναβάθμιση γραφείων διασύνδεσης πανεπιστημίων
- 14 Αναβάθμιση επαγγελματικής κατάρτισης
- 15 Αναβάθμιση/επέκταση πρακτικής άσκησης
- 16 Επαγγελματικός προσανατολισμός
- 17 Προγράμματα upskilling και reskilling
- 18 Στοχευμένα πακέτα επαναπατριsmού από επιχειρήσεις*
- 19 Διασύνδεση Ελλήνων του εξωτερικού με την εγκώρια επιχειρηματική και ερευνητική κοινότητα*
- 20 Κίνητρα πρόσληψης ειδικευμένου προσωπικού από το εξωτερικό (φοροαπαλλαγές, επιδοτήσεις κ.λπ.)

*Δράσεις επιχειρήσεων

βελτίωση του θεσμικού πλαισίου για τις κλινικές μελέτες στην Ελλάδα θα δημιουργούσε θέσεις εργασίας για επιστήμονες του τομέα της υγείας που σήμερα εργάζονται στο εξωτερικό.

Σε κάθε περίπτωση, βασικό ζητούμενο είναι η εδραίωση συνεργειών πολιτείας και επιχειρήσεων και ο σχεδιασμός στοχευμένων παρεμβάσεων σε εθνικό αλλά και περιφερειακό επίπεδο.

Παράλληλα, είναι αναγκαίο δράσεις διασύνδεσης των Ελλήνων του εξωτερικού με την εγκώρια επιχειρηματική και ερευνητική κοινότητα, είτε από δημόσιους φορείς (π.χ. Γέφυρες Γνώσης και Συνεργασίας) είτε από ιδιωτικές πρωτοβουλίες (π.χ. Brain Regain), να συμβάλουν στη δικτύωση, την προώθηση διεθνών συνεργασιών (brain circulation) και την καλλιέργεια γόνιμου εδάφους για επαναπατριsmό. Η νέα, δυναμική και ποιητικά αξιόλογη Διασπορά που δημιουργήθηκε την τελευταία δεκαετία δίπλα στους ήδη υπάρχοντες Έλληνες του εξωτερικού αποτελεί ένα πολύ σημαντικό τμήμα του ανθρώπινου κεφαλαίου της χώρας. Αυτές οι συνεργίες πρέπει να διευκολυνθούν και να ενισχυθούν.

Ο δεύτερος άξονας αφορά στοχευμένες παρεμβάσεις για την ανάσχεση των εκροών και την επιστροφή ανθρώπινου δυναμικού που έχει μεταναστεύσει. Και αυτό διότι, εκτός από τη βελτίωση του επιχειρηματικού και του επενδυτικού περιβάλλοντος, ζητούμενο είναι και η εφαρμογή ειδικότερων πολιτικών που θα οδηγήσουν στον επαναπατριsmό του ανθρώπινου δυναμικού που έχει μεταναστεύσει και τη διακράτηση όσων ήδη σκέφτονται να εγκαταλείψουν τη χώρα. Ενδεικτικά, προτείνονται στοχευμένες κλαδικές πολιτικές σε παραγωγικές δραστηριότητες υψηλής εξειδίκευσης, δράσεις διασύνδεσης των Ελλήνων του εξωτερικού με την εγκώρια επιχειρηματική και ερευνητική κοινότητα, αλλά και κίνητρα και μεταρρυθμίσεις για τον ψηφιακό μετασχηματισμό.

Ζητούμενο είναι η αποτελεσματική διαχείριση του ανθρώπινου κεφαλαίου και των ροών εργαζομένων υψηλών δεξιοτήτων, ώστε αυτές να λειτουργούν και προς όφελος της ελληνικής οικονομίας και κοινωνίας. Δηλαδή αυτά που πρέπει να επιδιώξουμε είναι η άμβλυση των μαζικών εκροών του ανθρώπινου κεφαλαίου που στερεί από την οικονομία πολύτιμους πόρους και η δημιουργία προϋποθέσεων για την επιστροφή ταλέντων (brain gain) και την αξιοποίηση της Διασποράς (brain circulation).

Η φυγή των νέων επιστημόνων σε χώρες του εξωτερικού αφήνει τη χώρα μας ακάλυπτη στις προκλήσεις της 4ης βιομηχανικής επανάστασης